

УДК 347.965

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.9.48>**Олена Джабурія,***аспірантка кафедри судових, правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТСЬКЕ БЮРО ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНА ФОРМА АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття присвячена висвітленню проблематики адвокатського бюро як організаційної форми адвокатської діяльності. Проаналізовано загальні положення про цю організаційну форму, положення щодо найменування адвокатського бюро, питання про органи управління адвокатського бюро, його припинення.

У результаті аналізу правової природи адвокатського бюро як організаційної форми адвокатської діяльності зроблено висновок про віднесення її до різновиду індивідуальної адвокатської діяльності. Незважаючи на те, що адвокатське бюро для надання правової допомоги вправі на договірних засадах залучати інших адвокатів, це не перетворює його на колективну форму організації адвокатської діяльності.

Дослідження найменування адвокатського бюро дало змогу встановити, що чинне законодавство про адвокатуру містить вимогу про те, що найменування адвокатського бюро повинно включати прізвище адвоката, який його створив. Як наслідок, зроблено висновок щодо необґрунтованості такого підходу: недоцільно обов'язково передбачати у найменуванні адвокатського бюро прізвище адвоката, який його створив.

Визначено, що положення статутів адвокатських бюро необґрунтовано обмежують претендентів на посаду керуючого (директора) виключно працівниками бюро. Закріплення такої норми у статуті адвокатського бюро є створенням учасником бюро самому собі штучних та нічим не обґрунтованих перешкод у прийнятті ним управлінських рішень. Обумовлено також, що керуючий (директор) повинен мати відповідну кваліфікацію, зокрема знання у сфері адвокатології.

Досліджено також питання особливостей припинення адвокатського бюро. Обґрунтовано, що ті корпоративні права, які має адвокат – учасник адвокатського бюро, мають особистий характер. Це пов'язане з наперед законодавчо визначеними умовами щодо засновника (учасника). Ним може бути лише особа, яка має право на здійснення адвокатської діяльності. Адвокатське бюро завжди асоціюється з певною конкретною особою (адвокатом) і у зовнішніх відносинах. У зв'язку з цим зроблено висновок, що адвокатське бюро є юридичною особою, яка особисто пов'язана з конкретною фізичною особою. Якщо ж розглядати адвокатське бюро як організаційну форму адвокатської діяльності виключно його учасника-адвоката, то смерть такого адвоката повинна припинити й зазначену організаційну форму. Висловлено думку, що смерть адвоката-учасника адвокатського бюро повинна тягнути ліквідацію адвокатського бюро.

За наслідками дослідження сформульовані конкретні пропозиції щодо вдосконалення законодавства про адвокатуру.

Ключові слова: адвокат, адвокатська діяльність, найменування адвокатського бюро, ліквідація адвокатського бюро, організаційні форми, учасник адвокатського бюро.

Постановка проблеми. Відповідно до ч. 1 ст. 14 Закону «Про адвокатуру» адвокатське бюро є юридичною особою, створеною одним адвокатом, і діє на підставі статуту. Суттєвою ознакою адвокатської діяльності, що здійснюється адвокатом через зазначену організаційну форму, яка відрізняє її від індивідуальної адвокатської діяльності, є те, що стороною договорів про надання правової допомоги є адвокатське бюро, а не адвокат, що безпосередньо надає правову допомогу. Згідно з офіційними даними Єдиного реєстру адвокатів України, зазначена організаційна форма є найменш привабливою

у діючих адвокатів – станом на 1 вересня 2018 року у формі адвокатського бюро здійснювали свою адвокатську діяльність лише 9 % адвокатів [1]. У науці та практиці виникає низка проблем щодо створення та діяльності адвокатських бюро, які потребують свого вирішення.

Стан дослідження. Окремі аспекти адвокатського бюро як організаційної форми адвокатської діяльності досліджувалися Н.М. Бакаянвою, Т.В. Варфоломеевою, Т.Б. Вільчик, В.Г. Гончаренком, С.О. Іваницьким, А.В. Іванцовою, В.В. Заборовським, Н.О. Обловацькою, Л.В. Шульгою

та іншими, наукові доробки яких є основою вивчення відповідної тематики. Однак комплексного дослідження проблематики адвокатського бюро як організаційної форми адвокатської діяльності здійснено не було.

Метою цієї статті є комплексне дослідження проблем адвокатського бюро як організаційної форми адвокатської діяльності, внесення пропозицій з удосконалення законодавства про адвокатуру та практики його застосування. При цьому обумовимо, що спільні проблеми правового регулювання організаційних форм адвокатської діяльності – юридичних осіб не будуть досліджуватися у цій статті, оскільки були окремим предметом нашого дослідження [2].

Виклад основного матеріалу. Дискусійним у науці є питання щодо віднесення адвокатського бюро до одноосібної чи колективної форми адвокатської діяльності.

Так, ще у 2003 році, аналізуючи відповідно до Закону «Про адвокатуру» організаційні форми діяльності адвокатури, Т.В. Варфоломєєва та С.В. Гончаренко акцентували увагу на одноосібності адвокатського бюро. Вони зазначали, що адвокатське бюро – організаційна форма адвокатської діяльності, за якої адвокат діє зі створенням юридичної особи один. Адвокат, який бажає користуватися статусом юридичної особи, створює бюро [3, с. 27]. Однак, на думку С.О. Іваницького, адвокатське бюро є лише зовні одноосібною формою адвокатської діяльності. Вона де-факто з легкістю перетворюється на спосіб спільного з іншими адвокатами виконання професійних обов'язків. Цьому сприяє надана ч. 6 ст. 14 Закону можливість залучати до виконання укладених бюро договорів про надання правової допомоги інших адвокатів на договірних засадах, а також право засновника прописати в статуті будь-яку структуру створюваного товариства. У зв'язку з цим С.О. Іваницький аналізує проблематику бюро разом із адвокатськими об'єднаннями [4, с. 344–345]. Отже, С.О. Іваницький фактично вбачає в адвокатському бюро не одноосібну, а колективну форму адвокатської діяльності.

На наш погляд, правову природу адвокатського бюро як організаційної форми адвокатської діяльності доцільно шукати саме в індивідуальній адвокатській діяльності. Незважаючи на те, що адвокатське бюро для надання правової допомоги вправі на договірних засадах залучати інших адвокатів, це не перетворює його на колективну форму організації адвокатської діяльності. Зазначене пояснюється тим, що питання організа-

ційних форм адвокатської діяльності лежить у площині організаційних основ адвокатури, а не функціональних. По-перше, таке залучення стосується лише окремих функціональних аспектів адвокатської діяльності бюро, діяльності з надання правової допомоги клієнту, що здійснюється за окремими договорами з клієнтом, при цьому саме адвокатське бюро залишається одноосібно відповідальним перед клієнтом за якість надання правової допомоги. По-друге, така «колективність» фактично є тимчасовою, на час виконання певної роботи, а не постійною. Задля характеристики тієї чи іншої форми адвокатської діяльності як колективної важливим, на наш погляд, є існування домовленості між адвокатами саме щодо спільної організації адвокатської діяльності, організаційних аспектів діяльності адвокатського утворення. Крім того, з огляду на запропоновані зміни до законодавства про адвокатуру, й адвокати, які здійснюють індивідуальну адвокатську діяльність, вправі також будуть залучати до надання правової допомоги інших адвокатів на договірних засадах, що, зрозуміло, не перетворить цю організаційну форму з індивідуальної на колективну. За протилежних умов необхідно визнати, що індивідуальної адвокатської діяльності як організаційної форми не залишиться взагалі, що, звичайно, не так.

Доцільність дослідження адвокатського бюро разом з адвокатським об'єднанням, як це здійснює С.О. Іваницький, можна пояснити хіба що тим, що обидві ці форми об'єднують здійснення адвокатської діяльності через спеціально створену для цього юридичну особу як самостійний суб'єкт правовідносин, а тому у цьому вони мають багато спільних ознак, які є притаманними саме їм і нехарактерні для індивідуальної адвокатської діяльності. Отже, в організаційному аспекті (а саме цей аспект є основою інституту організаційної форми адвокатської діяльності) адвокатське бюро є індивідуальною формою здійснення адвокатом адвокатської діяльності.

Чинне законодавство про адвокатуру передбачає, що найменування адвокатського бюро повинні включати прізвище адвоката, який його створив. У процесі законотворчої діяльності стосовно реформування адвокатури лунають аналогічні думки [5], водночас є розуміння й того, що найменування адвокатського бюро не обов'язково, а може включати прізвище адвоката, який його створив [6; 7]. Вважаємо більш доречним останній підхід.

Так, схожі вимоги щодо найменування окремих юридичних осіб містить цивільне законодавство про повні та командитні товариства. Так, наприклад, ч. 4 ст. 119 ЦК перед-

бачає, що найменування повного товариства має містити імена (найменування) всіх його учасників, слова «повне товариство» або містити ім'я (найменування) одного чи кількох учасників із доданням слів «і компанія», а також слова «повне товариство». Найменування ж командитного товариства має містити імена (найменування) всіх повних учасників, слова «командитне товариство» або містити ім'я (найменування) хоча б одного повного учасника з доданням слів «і компанія», а також слова «командитне товариство» (ч. 2 ст. 133 ЦК). У науці зазначається, що включення прізвищ осіб у назву підприємства є орієнтиром для майбутніх контрагентів щодо платоспроможності та надійності товариства, оскільки складений капітал не виконує забезпечувальної функції на відміну від статутного капіталу [8, с. 187]. З урахуванням специфіки адвокатської діяльності можна припустити, що вимога законодавства щодо обов'язкової наявності у найменуванні адвокатського бюро прізвища адвоката, який його створив, слугує для клієнта орієнтиром того, хто є відповідальним за надання йому адвокатської допомоги, хто несе відповідальність, насамперед репутаційну, за якість наданої допомоги тощо. Однак, виходячи з цього, на наш погляд, таку ж вимогу можна було би передбачити і щодо адвокатських об'єднань, чого немає. У зв'язку з цим, а також з урахуванням того, що адвокатське бюро може залучати до надання правової допомоги за укладеними договорами й інших адвокатів, доцільності посилатися в назві бюро на прізвище адвоката, який його створив, на наш погляд, немає.

Практиці відома значна кількість адвокатських бюро, у назві яких вживаються словосполучення «... і (та) партнери». Такими, наприклад, є Адвокатське бюро «Ципін і партнери» [9], Адвокатське бюро «Титикало та партнери» [10], Адвокатське бюро «Дроздова та партнери» [11] тощо. Н.М. Бакаянова вважає, що найменування таких адвокатських бюро є некоректними, адже специфікою адвокатського бюро як форми організації адвокатської практики є те, що воно функціонує не на партнерських засадах, як адвокатське об'єднання, а на підставі волевиявлення одного адвоката, який заснував бюро [12, с. 285]. На наш погляд, така думка є цілком обґрунтованою. Незважаючи на те, що адвокатське бюро вправі залучати інших адвокатів (яких можна вважати партнерами, але лише тимчасовими, які діють під час безпосереднього надання правової допомоги клієнту), вони не є та не можуть бути партнерами в організації адвокатської діяльності, оскільки, як було вже показано вище, адво-

катське бюро є індивідуальною формою здійснення адвокатської діяльності.

Адвокат, який вибрав адвокатське бюро як організаційну форму адвокатської діяльності, набуває статусу учасника адвокатського бюро. Учасник бюро є його вищим органом управління. До компетенції учасника бюро належить визначення основних напрямів діяльності бюро, його структури, штатів та затвердження його планів і звітів про їх виконання; внесення змін і доповнень до цього статуту та їх затвердження; обрання та відкликання керуючого бюро; затвердження правил, процедур та інших внутрішніх документів бюро, визначення організаційної структури бюро; визначення умов оплати праці працівників бюро; прийняття рішення про виплату дивідендів, визначення розміру дивідендів, порядку та строків їх виплати; прийняття рішення про припинення діяльності бюро, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу тощо [13]. Фактично учасник бюро здійснює всі ті повноваження, що їх здійснюють вищі органи управління інших юридичних осіб (наприклад, загальні збори учасників господарського товариства), з тією лише відмінністю, що всі свої рішення адвокат як учасник бюро приймає одноособово.

Виконавчим органом адвокатського бюро є керуючий (директор).

Статут адвокатського бюро, який пропонується НААУ, передбачає, що керуючий бюро обирається та відкликається вищим органом бюро з числа працівників бюро [13]. На наш погляд, така норма викладена не зовсім вдало. З неї вбачається, що керуючий може бути обраний лише з числа працівників бюро, однак навряд чи буде неправомірним обрання такого керуючого (та укладання з ним відповідного трудового договору) з числа осіб, які не є такими працівниками. На наш погляд, закріплення такої норми у статуті адвокатського бюро є створенням учасником бюро самому собі штучних та нічим не обґрунтованих перешкод у прийнятті ним управлінських рішень, тим паче, що якщо таких працівників у бюро ще взагалі немає (наприклад, на етапі створення бюро), то й обирати фактично немає з кого. На наш погляд, варто було б викласти цю норму більш коректно. Ця редакція відповідного пункту статуту може бути, наприклад, викладена так: «Керуючий бюро обирається та відкликається вищим органом бюро». Також, звичайно, треба враховувати, що за рішенням вищого органу бюро виконання обов'язків керуючого бюро може бути покладено на учасника бюро, таким чином, виконавчим органом бюро (керуючим, директором) може

бути й сам адвокат – його засновник. Зазначене дозволить адвокату зекономити кошти бюро на його організаційній діяльності, а отже, такий підхід може використовуватись тими адвокатами, які не мають достатніх фінансів для забезпечення діяльності бюро насамперед на початкових етапах його діяльності. Однак потрібно також розуміти, що виконання адвокатом обов'язків керуючого бюро відволікатиме його від діяльності з надання правової допомоги. Це може призвести до зменшення грошових находжень у бюро від клієнтів.

Вирішуючи питання про обрання керуючого бюро, адвокат – учасник бюро, на наш погляд, повинен враховувати кваліфікацію особи. Зазначене викликано тим, що він здійснюватиме у бюро управлінські функції.

Так, керуючий бюро може представляти бюро без довіреності, вчиняти від імені бюро без довіреності правочини, зокрема й договори про надання правової допомоги, видавати довіреності на вчинення дій від імені бюро, відкривати рахунки у банках, розпоряджатися майном бюро у межах своєї компетенції, видавати накази, обов'язкові для співробітників бюро, здійснювати прийом та звільнення працівників, вирішувати всі інші питання, пов'язані з діяльністю бюро, за винятком тих, що віднесені до виключної компетенції вищого органу бюро. Аналіз кожного із зазначених повноважень свідчить про те, що здійснювати його належним чином може лише особа, яка має фахові знання, зокрема, й у сфері юриспруденції.

Так, наприклад, виконання повноважень з прийняття на роботу та звільнення з роботи працівників бюро вимагає знань з трудового права, укладення договорів – з цивільного чи господарського тощо. Безумовно, ці повноваження майже нічим не відрізняються від повноважень директорів різного роду господарюючих суб'єктів, наприклад товариств з обмеженою відповідальністю, підприємств, кооперативів тощо. Однак необхідно враховувати, що керуючий адвокатським бюро виконує й роботу, яка є притаманною лише організаційній формі адвокатської діяльності. Такими, наприклад, є визначені Статутом адвокатського бюро [13] повноваження керуючого з укладення від імені бюро договорів про надання правової допомоги, а також повноваження із забезпечення участі адвокатів, які перебувають з бюро у трудових відносинах, у кримінальному-процесуального законодавства. Виконання таких повноважень потребує не просто загальних знань з юриспруденції, а й знань у сфері адвокатського права, зокрема питань конфлікту інтересів

як перешкоди для надання адвокатом правової допомоги клієнту. У разі, якщо керуючий бюро не має таких знань, учасник бюро повинен вживати заходів щодо роз'яснення йому цих питань та здійснювати належний контроль за виконанням ним цих повноважень.

Виходячи з положень цивільного законодавства, п. 14.1 примірного Статуту адвокатського бюро передбачає, що останнє може припинити свою діяльність шляхом реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) або ліквідації, з дотриманням вимог законодавства [13]. Однак, яким чином можуть бути здійснені процедури реорганізації та ліквідації адвокатського бюро з урахуванням його специфіки, ані законодавство, ані сам Статут не визначає. Зазначена прогалина не лише не врегульовується на рівні установчих документів адвокатського бюро, а навпаки, ці документи розуміння окремих питань реорганізації та ліквідації адвокатського бюро ще більше ускладнюють.

Так, п. 10.8 примірного Статуту адвокатського бюро передбачає, що у зв'язку зі смертю учасника бюро корпоративні права на статутний капітал бюро переходять до його спадкоємців. Якщо спадкоємці учасника бюро відповідно до законодавства України не мають права на заняття адвокатською діяльністю, ними може бути прийнято рішення про ліквідацію бюро. Після закінчення ліквідації бюро до спадкоємців учасника переходять усі права на майно бюро (в тому числі грошові кошти, нерухоме майно тощо), що залишилось після задоволення вимог кредиторів [13].

На перший погляд, такі положення начебто є цілком прийнятними. Однак, якщо більш прискіпливо аналізувати, положення зазначеного пункту виглядають очевидно недосконалими. Фактично заперечень не викликає лише останнє речення.

Насамперед необхідно визнати, що положення п. 10.8 Статуту [13] не відповідає окремим положенням законодавства щодо сутності корпоративних прав.

Так, поняття корпоративних прав визначається ч. 1 ст. 167 ГК, згідно з якою корпоративні права – це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами. Аналізуючи зазначене положення, О. Печений зазначає, що навряд чи, виходячи з природи корпоративних прав, можна вести мову про їх перебування у складі

спадщини. Корпоративне право, за визначенням законодавця, містить такі правомочності, які мають особистий характер, зокрема право на участь в управлінні організацією, а тому не можна уявити, щоб ці права як корпоративні перебували у складі спадщини [14, с. 28–33]. Зазначене фактично підтверджує й Н.С. Бутрин, на думку якого до складу спадкової маси включаються лише майнові елементи корпоративних прав. Організаційні права (участь в управлінні) мають особистий характер і у порядку спадкування в цьому випадку не передаються [15, с. 78].

На наш погляд, ті корпоративні права, які має адвокат – учасник адвокатського бюро, ще більше мають особистий характер, ніж права учасника господарського товариства. Це пов'язане з наперед законодавчо визначеними умовами щодо засновника (учасника). Ним може бути лише особа, яка має право на здійснення адвокатської діяльності – адвокат. Асоціюється з певною конкретною особою (адвокатом) адвокатське бюро й у зовнішніх відносинах, наприклад, у разі укладання та виконання договорів про правову допомогу. Через це вважаємо, що адвокатське бюро є юридичною особою, яка особисто пов'язана з конкретною фізичною особою. Якщо ж розглядати адвокатське бюро як організаційну форму адвокатської діяльності виключно його учасника-адвоката, то смерть такого адвоката повинна припиняти й зазначену організаційну форму, припиняти таку юридичну особу загалом. Враховуючи наведене, вважаємо, що смерть адвоката – учасника адвокатського бюро повинна тягнути ліквідацію адвокатського бюро.

Висновки

1) Адвокатське бюро як організаційна форма адвокатської діяльності є не колективною, а індивідуальною формою організації адвокатської діяльності. 2) Недоцільно обов'язково передбачати у найменуванні адвокатського бюро прізвище адвоката, який його створив. 3) Положення статутів адвокатських бюро необґрунтовано обмежують претендентів на посаду керуючого (директора) адвокатського бюро виключно його працівниками. Закріплення такої норми у статуті адвокатського бюро є створенням учасником бюро самому собі штучних та нічим не обґрунтованих перешкод у прийнятті ним управлінських рішень. 4) Адвокатське бюро як юридична особа особисто пов'язана з конкретною фізичною особою – адвокатом. Смерть адвоката-учасника адвокатського бюро повинна тягнути ліквідацію адвокатського бюро.

Список використаних джерел:

1. До кінця року кількість адвокатів в Україні сягне 50 тисяч. *Український адвокат*. 2018. № 9 (145). С. 15.
2. Dzhaburiiia O. Organizational forms of advocacy related to the creation of a legal entity: some problem aspects. *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*. 2019. № 2. С. 59–62.
3. Варфоломеева Т.В., Гончаренко С.В. Научково-практичний коментар до Закону України «Про адвокатуру». *Законодавство про адвокатуру та адвокатську діяльність* : зб. нормат. актів; коментар. Київ: Юрінком Інтер, 2003. 432 с.
4. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні : принципи та система : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.10. Київ, 2017. 556 с.
5. Проект Закону про адвокатуру та адвокатську діяльність № 9055 від 06.09.2018. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64557. (дата звернення: 03.08.2019).
6. Проект Закону про адвокатуру та адвокатську діяльність 9055-1 від 14.09.2018. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64595. (дата звернення: 03.08.2019).
7. Проект Закону про адвокатуру та адвокатську діяльність № 9055-2 від 20.09.2018. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64636. (дата звернення: 03.08.2019).
8. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. / Н.С. Кузнецова, І.О. Дзера, В.М. Коссака та ін. ; за ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. 3-е вид., перероб. і доп. Київ : Юрінком Інтер, 2008. Т. 1. 832 с.
9. Адвокатське бюро «Ципін і партнери». URL: <https://tsyipin.partners/>
10. Адвокатське бюро «Титикало та партнери». URL: <http://tytykalo.com.ua/> (дата звернення: 03.08.2019).
11. Адвокатське бюро «Дроздова та партнери». URL: <https://dpartners.com.ua/> (дата звернення: 03.08.2019).
12. Бакаянова Н. М. Функціональні та організаційні основи адвокатури України : дис. ... д-ра юрид. наук ; 12.00.10. Одеса, 2017. 395 с.
13. Статут адвокатського бюро. URL: <http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/dodatok-2-statut-ab.pdf>. (дата звернення: 03.08.2019).
14. Печений О. До питання про зміни у правовому регулюванні управління спадщиною: несвідоме реформування. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2016. № 2 (86). С. 28–33.
15. Бутрин Н. С. Виникнення корпоративних спорів з приводу спадкування належної учаснику частки в товаристві. *Юридичний вісник*. Повітряне і космічне право. 2012. № 3. С. 75–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2012_3_16 (дата звернення: 03.08.2019).

The article is devoted to covering the problems of the law firm as an organizational form of advocacy. The general provisions on this organizational form, the provisions on the name of the law firm, the questions about the governing bodies of the law office, its termination are analyzed.

In analyzing the legal nature of the law firm as an organizational form of advocacy, it is concluded that it is classified as a type of individual advocate activity. Despite the fact that the law firm is contractually entitled to involve other attorneys on a contractual basis, this does not make it a collective form of organization of advocacy.

When examining the name of a law firm, it is stipulated that the current law on the bar represents the requirement that the name of the law firm must include the name of the lawyer who created it. As a result of the study of this issue, it is concluded that this approach is unjustified; it is not necessary to make sure that the name of the lawyer who created it is appropriate in the name of the law firm.

It is determined that the provisions of the statutes of the law offices unreasonably restrict the applicants for the position of manager (director) exclusively by the employees of the law firm. Fixing such a rule in the statute of a law firm is to create by the member of the bureau itself artificial and unjustified obstacles in its management decisions. It is also stipulated that the manager (director) should be appropriately qualified, in particular, having knowledge in the field of advocacy.

The issues of termination of the law firm were also investigated. It is substantiated that those corporate rights that a lawyer - a member of the law firm has - are personal. This is due to the pre-defined terms of the founder (member). It can only be a person who has the right to practice law. The law firm is always associated with a specific individual (lawyer) and in external relations. In this regard, it is concluded that the law firm is a legal entity that is personally associated with a particular individual. If, however, the law firm is regarded as an organizational form of advocacy solely by its member-lawyer, the death of such a lawyer must also terminate the said organizational form. It was argued that the death of a lawyer participating in a law firm should result in the liquidation of a law firm.

According to the results of the research, specific proposals for improving the legislation on the bar were formulated.

Key words: lawyer, lawyer's activity, name of law firm, liquidation of law firm, organizational forms, member of law firm.

